

Natuurtoets
realisatie overkluizing
Zwartwaterbeek te Venlo-
Noord (gemeente Venlo)

Antea Group

Understanding today.
Improving tomorrow.

projectnummer 0509672.100
definitief revisie 00
16 april 2026

Natuurtoets

realisatie overkluizing Zwartwaterbeek te Venlo-Noord

projectnummer 0509672.100

definitief revisie 00

16 april 2026

Auteur(s)

Opdrachtgever

Gemeente Venlo

Hanzeplaats 1

5912 AT Venlo

Gecontroleerd

Antea Group is aangesloten bij het
Netwerk Groene Bureaus

datum
16 april 2026

beschrijving
Definitief revisie 00

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
1.1	Aanleiding & planvoornemen	4
1.2	Doel	6
1.3	Leeswijzer	6
2.	Effectbeschrijving en -beoordeling	7
2.1	Gebiedsbeschrijving: resultaat terreinbezoek	7
2.2	Effectbepaling voornemen	8
2.3	Soortbescherming	8
2.3.1	Afbakening relevante soortgroepen	8
2.3.2	Vogels	8
2.3.3	Vleermuizen	11
2.3.4	Zoogdieren – overige zoogdieren	12
2.3.5	Amfibieën	13
2.3.6	Reptielen	14
2.3.7	Insecten	14
2.3.8	Planten	15
2.3.9	Zorgplicht	15
2.4	Natura 2000	16
2.5	NNL	17
2.6	Overig provinciaal beleid	18
2.7	Beschermde houtopstanden	18
3.	Conclusie & advies	19
3.1	Soortbescherming	19
3.1.1	Zorgplicht	20
3.2	Soortbescherming	21
3.2.1	Natura 2000	21
3.2.2	NNL	21
3.2.3	Overig provinciaal beleid	21
3.3	Beschermde houtopstanden bebouwingscontour houtkap	21
	Literatuurlijst	22
	Bijlage 1 Wettelijk kader	24
	Bijlage 2 Methodiek natuurtoets	33
	Bijlage 3 Rode lijst soorten uit NDFF	36

1. Inleiding

1.1 Aanleiding & planvoornemen

Canon Production Printing Netherlands B.V. is voornemens een overkluizing te realiseren ter plaatse van de Zwartwaterbeek en rijbaan Van der Grintenstraat inclusief fietspad en bermen. Hiervoor zullen werkzaamheden plaatvinden binnen zowel gemeentelijke en provinciale grond. Zowel gemeente Venlo als provincie Limburg hebben gevraagd een separate natuurtoets op te stellen voor het specifieke werkterrein van de overkluizing dat binnen dit terrein is gesitueerd.

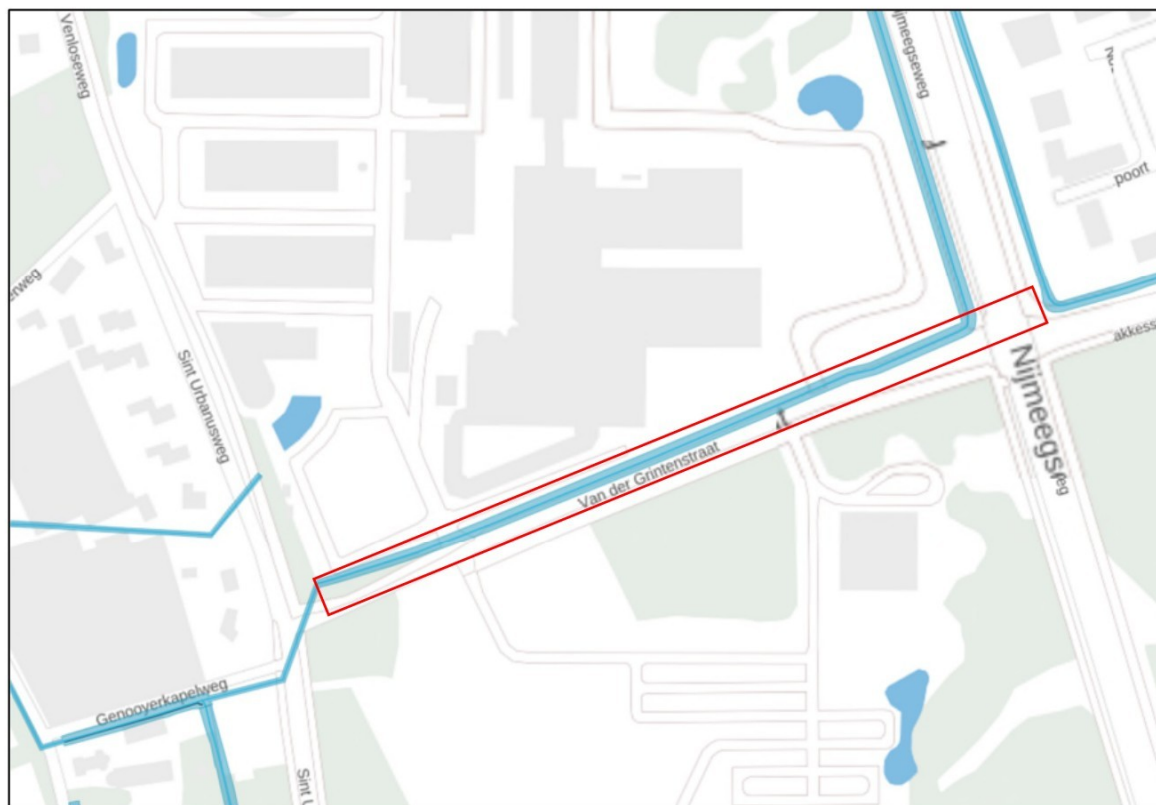
Deze natuurtoets is voor Gemeente Venlo uitgevoerd, aangezien de Zwartwaterbeek binnen gemeentelijke grond is gelegen. De beek is tussen rijbaan Van der Grintenstraat-N271 (Nijmeegseweg) en het Canon bedrijventerrein in Venlo gesitueerd. De lengte van de voorgenomen overkluizing zal over een lengte van circa 100 meter over de Zwartwaterbeek gerealiseerd gaan worden. Voor deze natuurtoets wordt toegespitst op het waterloopdeel dat parallel aan de Van der Grintenlaan is gesitueerd (circa 450m). De waterloop heeft een omvangrijkere lengte die reikt tot aan de noordelijke gelegen A67 en verder, maar dit deel wordt buiten beschouwing gelaten.

In de figuren 1.1 en 1.2 is de ligging van het plangebied op luchtfoto en op een topografische afbeelding weergegeven. In figuur 1.3 wordt een impressiebeeld van het ontwerp weergegeven. De start en de duur van de werkzaamheden zijn nog onbekend.

Figuur 1.1. Globale ligging van het plangebied ten opzichte van de omgeving. Kaart gemaakt met QGIS.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen moet rekening worden gehouden met beschermde planten- en diersoorten en met beschermde gebieden. Er dient onderzocht te worden of het voornemen effect heeft op beschermde soorten, beschermde gebieden of houtopstanden (Omgevingswet (hierna Ow), Natuurnetwerk Limburg (NNL) en overig provinciaal beleid (Groenblauwe mantel). Ontwikkelingen mogen niet zonder meer plaatsvinden als deze negatieve gevolgen hebben op beschermde natuurwaarden (soorten, gebieden en/of houtopstanden). Er is daarom inzicht gewenst in de aanwezige beschermde natuurwaarden en de mogelijke effecten die op deze beschermde natuurwaarden kunnen optreden door de ontwikkeling. Dit wordt verkend in deze natuurtoets.

Figuur 1.2. Gedetailleerde ligging van het plangebied. Kaart gemaakt met QGIS.

Figuur 1.3. Impressiebeeld van het ontwerp overkluizing. Bron: Gemeente Venlo, 2025.

1.2 Doel

Het doel van de natuurtoets is om een goed eerste beeld te krijgen van de (beschermde) natuurwaarden die in het plangebied en de (directe) omgeving aanwezig (kunnen) zijn. Dit gebeurt door het uitvoeren van een bureaustudie en oriënterend ter reinbezoek. Op basis hiervan wordt getoetst of op de - in het kader van de Ow beschermde natuurwaarden - als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling negatieve effecten kunnen optreden. Daarnaast wordt ingegaan op de eventuele vervolgstappen die noodzakelijk zijn.

1.3 Leeswijzer

De natuurtoets is als volgt opgebouwd:

- Hoofdstuk 1 beschrijft de aanleiding van de natuurtoets en voorgenomen ontwikkeling;
- Hoofdstuk 2 beschrijft het gebied en toetst de (in de omgeving) aanwezige beschermde soorten, beschermde gebieden en houtopstanden aan de omgevingswet en overige beleidskaders;
- Hoofdstuk 3 bevat de conclusies en advies over de te nemen vervolgstappen.

In bijlage 1 wordt het wettelijk kader beschreven. In bijlage 2 wordt de methodiek van voorliggende natuurtoets beschreven. In bijlage 3 wordt een overzicht gegeven van bekende waarnemingen van rode lijst soorten in het plangebied.

2. Effectbeschrijving en -beoordeling

In paragraaf 2.1 wordt allereerst een gebiedsbeschrijving van het plangebied gegeven. Vervolgens wordt in paragraaf 2.2 de effectbepaling van het plan gegeven. In paragraaf 2.3 t/m paragraaf 2.7 wordt respectievelijk ingegaan op de aanwezigheid van en toetsing aan beschermde soorten onder de Ow, Natura 2000-gebieden, NNL (Natuurnetwerk Limburg), overig provinciaal beleid van de provincie Limburg (Groenblauwe mantel) en beschermde houtopstanden onder de Ow.

2.1 Gebiedsbeschrijving: resultaat terreinbezoek

Op 1 maart 2026 is vanaf ongeveer 10:30 uur een oriënterend terreinbezoek uitgevoerd door een deskundig ecooloog van Antea Group bij helder weer met een temperatuur van circa 9 °C (*Weeronline.nl*). Het plangebied is te voet geïnspecteerd. Hierbij zijn omliggende/nabij gelegen solitaire bomen, bomenrijen en bosschages met een verrekijker geïnspecteerd op de aanwezigheid van holten en nesten. De nabijgelegen groenstructuren zijn onder andere geïnspecteerd op eventueel aanwezige waardplanten voor vlinders en potentiële habitats voor grondgebonden zoogdieren, amfibieën en reptielen.

De waterloop waar de overkluizing gerealiseerd gaat worden is tussen de rijbaan Van der Grintenweg te Venlo en een bedrijventerrein gesitueerd (Canon). De oevers van de Zwartwaterbeek zijn relatief steil en onbegroeid (hoofdzakelijk eutroof grasland). De hoeveelheid aan flora binnen de waterloop is beperkt. De verwachte diepte van het water tijdens het terreinbezoek is plaatselijk maximaal 0,5 meter. In figuur 2.1 is een impressie gegeven van het plangebied.

Westelijk uiteinde Zwartwaterbeek,
parallel aan Van der Grintenweg te Venlo.

Hoog opgaande bembegroeiing parallel
aan waterloop (westelijk uiteinde).

Duiker ter plaatse van reeds overkluist deel.
Bovenin afbeelding is de in- en uitrit
zichtbaar.

Reeds overkluist deel boven Zwartwaterbeek
(circa 50 meter). Ter plaatse is een in- en uitrit
gerealiseerd en een brede wegberm.

Figuur 2.1. Impressie van het plangebied. Bron: foto's terreinbezoek Antea Group, 1 maart 2026.

2.2 Effectbepaling voornemen

De volgende activiteiten vinden plaats als gevolg van het planvoornemen die een effect kunnen hebben op (het leefgebied van) (beschermde) soorten en beschermde gebieden:

- Bij de voorgenomen werkzaamheden wordt binnen de oevers van de waterloop tijdelijk grond verzet, waarna het weer terug wordt geplaatst;
- Een deel van de watergang zal worden overkluist (circa 100 meter totaal);
- Er gaan machinale graafwerkzaamheden plaatsvinden binnen de watergang inclusief de oevers.

Er is sprake van geluidsverstoring/optische verstoring gedurende de werkzaamheden.

2.3 Soortbescherming

In de onderstaande paragrafen worden per soortgroep de resultaten van het bureauonderzoek en het oriënterend terreinbezoek beschreven. Op basis van het bureauonderzoek en het oriënterend terreinbezoek wordt ingegaan op de mogelijke effecten die als gevolg van het planvoornemen op mogelijk aanwezige beschermde soorten kunnen optreden. Indien negatieve effecten op beschermde soorten niet zijn uit te sluiten, wordt geadviseerd over de te nemen vervolgstappen.

2.3.1 Afbakening relevante soortgroepen

Op basis van de bureaustudie en het verkennend terreinbezoek kan de aanwezigheid van meerdere soortgroepen worden uitgesloten. Er vinden geen werkzaamheden aan oppervlaktewater plaats, waardoor vanuit de werkzaamheden geen negatieve effecten optreden voor vissen, kreeftachtigen en weekdieren. Aanwezigheid van de overige soortgroepen kan niet op voorhand worden uitgesloten. Deze soortgroepen worden in de hiernavolgende paragrafen nader beschouwd.

2.3.2 Vogels

Soorten met een jaarrond beschermd nest (categorie 1) en/of rustplaats (categorie 3)

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van vogels met een jaarrond beschermd nest/of en jaarrond beschermde rustplaats in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.1 Overzicht van waargenomen vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest en/of rustplaats in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1 km) (NDFF, 2021-2026).

Soort	Categorie
Boerenwaluw	1
Gierzwaluw	1
Grote gele kwikstaart	1
Havik	1

Soort	Categorie
Huismus	1
Torenvalk	1
Aalscholver	3
Kraanvogel	3

Categorie 1: Jaarrond gebruikte nesten.

Categorie 3: Jaarrond beschermde rustplaats.

Zoals blijkt uit de bureaustudie zijn een aantal vogelsoorten waargenomen in de omgeving van het plangebied waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en waar bij verwijdering of aantasting van de vaste rust- en verblijfplaats, alsook bij wezenlijke aantasting van de functionele leefomgeving, altijd een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit moet worden aangevraagd. Dit zijn boombroedende soorten (zoals de havik en de aalscholver), gebouwbroedende soorten (zoals de boerenzwaluw, huismus en de gierzwaluw) en overige soorten met een jaarrond beschermd nest (zoals grote gele kwikstaart, kraanvogel en torenvalk). Tijdens het terreinbezoek zijn enkele huismussen waargenomen op relatief grote afstand tot het plangebied (> 50 meter).

Boombroedende soorten

Tijdens het terreinbezoek is in (de directe omgeving van) het plangebied (<75 meter plangebied) één nest in een boom aangetroffen die kan toebehoren aan boombroedende soorten met een jaarrond beschermd nest. Er zijn ook diverse bomen op aangrenzende percelen ten opzichte van het plangebied gesitueerd welke nestmogelijkheden bieden aan boombroedende soorten met een jaarrond beschermd nest (zie figuur 2.1). Het nest zou geschikt kunnen zijn voor bijvoorbeeld een boomvalk of sperwer. De specifieke boom met nest staat echter aan de overzijde van de Van der Grintenstraat (zuidzijde) en wordt niet gekapt. Ook vanwege de dagelijkse verstoring (rijbanen voor autoverkeer, fiets- en wandelpaden met een hoge intensiteit) zullen de werkzaamheden, met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid, niet zorgen voor een wezenlijke toename van geluids-, licht- en optische verstoring. Tot slot zijn in de omliggende groenstructuren vele houtduiven, eksters en zwarte kraaien waargenomen, waarvan de kans zeer groot is dat één van deze soorten (zijnde niet jaarrond beschermde soorten) het nest gaat bezetten. De kans op schadelijke effecten zijn verwaarloosbaar. Om alle risico's uit te sluiten wordt geadviseerd de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren (periode circa maart-juli).

Als de boom verwijderd moet worden is nader onderzoek noodzakelijk. Deze boom is echter binnen provinciale grond gesitueerd, waardoor het nader onderzoek - indien noodzakelijk - aan de provincie wordt aanbevolen.

Figuur 2.2. Waarneming potentieel JRB-nest. Bron: foto veldbezoek Antea Group, 1 maart 2026. Kaart gemaakt in QGIS.

Gebouwbroedende soorten

Binnen en op de aangrenzende percelen ten opzichte van het plangebied zijn geen geschikte gebouwen voorzien met een pannendak en daklijsten waar gebouwbroedende soorten kunnen broeden (o.a. de huismus en de gierwaluw). Met het voornemen wordt ook geen bebouwing gesloopt en/of hoog opgaande groenelementen en/of gekapt (bijv. beukenhaag, geschikt voor huismus). Effecten op gebouwbroedende soorten kunnen worden uitgesloten. Vervolgstappen zijn niet aan de orde.

Overige soorten

Het plangebied biedt geen nestgelegenheid voor de overige, waargenomen soorten met een jaarrond beschermd nest aangezien de werkzaamheden uitsluitend betrekking hebben op verhardingen en de naastgelegen wegbermen met kort gemaaid gras. Bovendien ontbreken o.a. specifieke nestkasten (o.a. steenuil) en nestpalen (o.a. torenvalk) binnen de minimale verstoringafstand van 75 meter. Negatieve effecten zijn uitgesloten, vervolgstappen zijn niet aan de orde.

Soorten waarvan voldoende functioneel leefgebied aanwezig moet blijven (categorie 2)

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van vogels waarvan voldoende functioneel leefgebied aanwezig moet blijven in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.2. Overzicht van waargenomen vogelsoorten met een mogelijk jaarrond beschermd nest in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1 km) (NDFF, 2021-2026).

Soort	Categorie
Buizerd	2
Gekraagde roodstaart	2
Grauwe klauwier	2
Grauwe vliegenvanger	2
IJsvogel	2
Kraanvogel	2
Kuifmees	2

Soort	Categorie
Matkop	2
Patrijs	2
Zomertaling	2

Categorie 2: Vogels waarvan voldoende functioneel leefgebied aanwezig moet blijven.

Tijdens het terreinbezoek is een overvliegende buizerd waargenomen. Nesten van de categorie 2-vogelsoort zijn alleen jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dit laatste is op het plangebied niet van toepassing. Er zijn geen categorie 2-soorten te verwachten die zeldzaam zijn in de omgeving of onvoldoende nestgelegenheid hebben in de omgeving. De meeste van de in tabel 2.2 weergegeven soorten betreffen passerende dieren zonder binding met (de directe omgeving van) het plangebied. Daarom zijn geen zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden die jaarronde bescherming rechtvaardigen. De categorie 2-soorten vallen daarmee onder de bescherming van 'algemene broedvogels'.

Algemene broedvogels

Tijdens het terreinbezoek zijn diverse algemene broedvogels waargenomen (o.a. de pimpelmees, koolmees, boomklever, boomkruiper, houtduif, kauw, glanskop, groene specht, gaai, zwarte kraai, merel, putter). De plaatselijk aanwezige bomen en opgaande vegetatie aangrenzend aan de werklocatie bieden nestgelegenheid aan deze algemene soorten. Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Ow (artikel 11.37 Bal). Indien nesten aanwezig zijn, mogen deze tijdens de broedperiode (en wanneer deze in gebruik zijn) niet verwijderd of verstoord worden. Met de meeste broedvogels kan echter in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door werkzaamheden niet uit te voeren in het broedseizoen (circa maart tot en met juli¹) en als concrete broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Omgevingswet aan de orde.

De vogelsoorten, die mogelijk nesten in de bomen en bosschages nabij het plangebied hebben, zijn gewend aan verstoring door o.a. een hoge verkeersintensiteit, overig geluid en optische verstoringen. De aard van de werkzaamheden zal geen extra verstoring met zich meebrengen. Binnen de oevers van de beek staan ook geen bomen. Effecten op broedende vogels kunnen worden uitgesloten, vervolgstappen zijn niet aan de orde.

2.3.3 Vleermuizen

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van vleermuizen in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.3. Overzicht van waargenomen vleermuizen in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1 km) (NDFF, 2021-2026).

Soort	Beschermingsregime Artikel 11.46 Bal
Gewone dwergvleermuis	X
Laatvlieger	X

Voor vleermuizen zijn drie functies van het leefgebied te onderscheiden die van groot belang zijn. Dit zijn verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebied. Foerageergebieden en vliegroutes zijn alleen beschermd als deze van essentieel belang zijn voor het functioneren van de verblijfplaats, zogenaamde essentiële foerageergebieden en essentiële vliegroutes. Deze drie onderdelen (verblijfplaatsen, essentiële vliegroutes en essentieel foerageergebied) worden hieronder nader beschouwd.

Verblijfplaatsen

Vleermuizen kunnen hun verblijfplaats in gebouwen of bomen (of beide) hebben. Gebouwbewonende vleermuizen (o.a. de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger) verblijven met name in spouwmuren, onder dakbetimmering, achter boeiborden of op (kerk)zolders. Boombewonende vleermuizen (o.a. de rosse vleermuis en de ruige dwergvleermuis) verblijven in gaten, hopen of scheuren van voornamelijk grote bomen.

¹ Voor het broedseizoen wordt in het kader van de wet geen standaardperiode gehanteerd. Het broedseizoen is afhankelijk van klimatologische omstandigheden; dit houdt in dat het seizoen eerder dan wel later van start kan gaan en eerder dan wel later kan eindigen. Van belang is of er broedgevallen aanwezig zijn.

Gebouwbewonende soorten

Binnen en aangrenzend aan het plangebied is geen geschikte bebouwing aanwezig met potentiële in- en uitvliegmogelijkheden zoals bijvoorbeeld woningen met overhangende dakpannen, spouwmuren etc. De nabijge gebouwen betreffen platte bedrijfspanden die doorgaans minder geschikt zijn. Schadelijke effecten zijn uitgesloten, vervolgstappen zijn niet aan de orde.

Boombewonende soorten

Aangrenzend aan het plangebied zijn geschikte bomen aanwezig met mogelijke verblijfplaatsen voor boombewonende soorten (o.a. rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis). Tijdens het terreinbezoek zijn plaatselijk potentieel geschikte holten en scheuren in bomen aangetroffen. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van boombewonende soorten kan niet worden uitgesloten. Mogelijke verblijfplaatsen van deze vleermuissoorten zullen gedurende de werkzaamheden fysiek niet worden aangetast, maar kunnen mogelijk wel verstoord worden door verlichting. Als de werkzaamheden uitgevoerd worden in de actieve periode van vleermuizen (april – november (BIJ12, 2024)), dienen de werkzaamheden tussen zonsopkomst en zonsondergang uitgevoerd te worden. Uitstraling van verlichting richting bomen dient ten alle tijden te worden voorkomen (zie kader vervolgstappen).

Essentiële vliegroutes

Vliegroutes van vleermuizen betreffen (vaak) lijnvormige elementen in het landschap die als verbinding tussen verblijfplaatsen en foerageergebied fungeren, zoals bomenrijen (zie figuur 2.1). Deze kunnen als essentiële vliegroutes voor vleermuizen fungeren. Deze elementen zullen intact blijven maar kunnen wel verstoord worden door verlichting. Als de werkzaamheden uitgevoerd worden in de actieve periode van vleermuizen (april – november (BIJ12, 2024)), dienen de werkzaamheden tussen zonsopkomst en zonsondergang uitgevoerd te worden. Uitstraling van verlichting richting bomen dient ten alle tijden te worden voorkomen (zie kader vervolgstappen).

Vervolgstappen vleermuizen (verblijfplaatsen, vliegroutes)

Als de werkzaamheden uitgevoerd worden in de actieve periode van vleermuizen (april – november (BIJ12, 2024)), dienen de werkzaamheden tussen zonsopkomst en zonsondergang uitgevoerd te worden. Uitstraling van verlichting richting bomen dient ten alle tijden te worden voorkomen.

Essentieel foerageergebied

Foerageergebied van vleermuizen betreft locaties waar vleermuizen hun voedsel verzamelen. Dit kunnen uiteenlopende gebieden zijn. Het plangebied c.q. watergang zal mogelijk als foerageergebied worden gebruikt, maar betreft een marginaal onderdeel van een veel groter foerageergebied voor vleermuizen. De gehele omgeving betreft geschikt foerageergebied (m.u.v. verhard bedrijventerrein). De kans op een (tijdelijke) aantasting van essentieel foerageergebied en daarmee effecten op verblijfplaatsen in de omgeving kan met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid worden uitgesloten. Vervolgstappen zijn niet aan de orde.

2.3.4 Zoogdieren – overige zoogdieren

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van overige soorten zoogdieren in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.4. Overzicht van waargenomen beschermde zoogdieren in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1 km) (NDFF, 2021-2026).

Soort	Beschermingsregime		
	Art. 11.46 Bal	Art. 11.54 Bal en Bijlage IX	Art. 11.54 Bal en Bijlage IX Vrijgestelde zoogdieren
Bever	X		
Das		X	
Eekhoorn			X ²
Haas			X ³
Konijn			X ³

² De soort is in provincie Limburg vrijgesteld in de periode maart-april en juli tot en met november.

³ De soort is in provincie Limburg vrijgesteld.

⁴ De soort is in provincie Limburg vrijgesteld in de periode 15 augustus tot en met februari.

Bever

De waterloop is vanwege het gebrek aan beschutting en de hoge mate aan verstoring (rijbaan en bedrijventerrein) ongeschikt voor de bever. De kans op verblijfplaatsen en aanwezigheid van essentieel leefgebied van de bever binnen de invloedssferen van de werklocatie is daarmee nihil. Schadelijke effecten kunnen met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid worden uitgesloten. Vervolgstappen zijn niet aan de orde.

Das

Tijdens het terreinbezoek zijn geen sporen (wroetsporen, wildsporen, haar etc.) en/of burchten van de das aangetroffen. De omgeving is qua landschappelijke kenmerken geschikt voor de das en is in de buurt van het plangebied waargenomen. De omliggende percelen bestaan deels uit bosgebied. Aangezien de werkzaamheden zich binnen de waterloop en de aangrenzende infrastructuur beperken zullen geen verblijfplaatsen of essentiële onderdelen van het leefgebied van de das worden aangetast. Schadelijke effecten zijn uitgesloten, vervolgstappen zijn niet aan de orde.

Op basis van de waarnemingen tijdens het terreinbezoek, het ontbreken van geschikt biotoop in combinatie met actuele verspreidingsgegevens worden overige streng beschermde, overige zoogdieren niet verwacht.

Vrijgestelde soorten zoogdieren in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen

Er is binnen het plangebied beperkt biotoop aanwezig voor de algemeen voorkomende (vrijgestelde) soorten als de egel, huisspitsmuis, konijn, haas en de kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en de wezel). Door de voorgenomen werkzaamheden kunnen negatieve effecten op deze soorten optreden. Binnen de provincie Limburg geldt een vrijstelling voor deze algemene soorten bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wel is voor deze soorten de zorgplicht van toepassing. Dit houdt in de negatieve effecten zo veel als mogelijk dienen te worden voorkómen dan wel beperkt. In paragraaf 2.3.9 wordt nader ingegaan op maatregelen die in het kader van de zorgplicht genomen kunnen worden.

2.3.5 Amfibieën

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van amfibieën in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.5. Overzicht van waargenomen amfibieën in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1 km) (NDFF, 2021-2026).

Soort	Beschermingsregime		
	Art. 11.46 Bal	Art. 11.54 Bal en Bijlage IX	Art. 11.54 Bal en Bijlage IX Vrijgestelde amfibieën
Alpenwatersalamander		X	
Boomkikker	X		

Alpenwatersalamander

Er zijn recente waarnemingen van de Alpenwatersalamander bekend op ongeveer 250 ten zuidoosten van de Zwartwaterbeek waargenomen. Ten zuiden het hoofdkantoor Canon zijn ze waargenomen in de poelen ten zuidoosten van het parkeerterrein. Vanwege de aanwezigheid van dit mogelijk geschikte voortplantingswater kan niet uitgesloten worden dat de soort aanwezig is in de Zwartwaterbeek. In de directe omgeving is eveneens geschikt landbiotoop aanwezig (groenstructuren zuidzijde Van der Grintenstraat). De aan- of afwezigheid van de Alpenwatersalamander kan niet worden uitgesloten, waardoor de geplande werkzaamheden een mogelijke voortplantingsbiotoop aantasten. Vervolgstappen zijn aan de orde (zie kader vervolgstappen).

Vervolgstappen Alpenwatersalamander

Nader onderzoek wordt noodzakelijk geacht (cf. NGB, 2023).

Methode *schepnetbemonstering* -> 2 bezoeken in de periode ½ maart-juli met één bezoek in de periode ½ maart-½ mei.

Boomkikker

De boomkikker is op circa een kilometer ten noorden van het plangebied waargenomen (incl. boven A67). De boomkikker plant zich het liefst voort in geïsoleerd liggende wateren, maar soms ook in sloten. De soort is wel kritisch op diens voortplantingsbiotoop waarbij er sprake moet zijn van een zonnige, beschutte ligging, met helder water en veel plantengroei. De Zwartwaterbeek voldoet daar onvoldoende aan. De kans op aanwezige individuen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden zijn nihil. Schadelijke effecten kunnen worden uitgesloten, vervolgstappen zijn niet aan de orde.

Op basis van de waarnemingen tijdens het terreinbezoek, het ontbreken van geschikt biotoop in combinatie met actuele verspreidingsgegevens worden overige, streng beschermde amfibieën niet verwacht.

Vrijgestelde amfibieën in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen

Binnen het plangebied zijn individuen van algemeen voorkomende soorten als de bruine kikker, gewone pad en de kleine watersalamander niet uitgesloten. Door de voorgenomen werkzaamheden kunnen negatieve effecten op deze soorten optreden. Binnen de provincie Limburg geldt een vrijstelling voor deze algemene soorten bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wel is de zorgplicht van toepassing. Dit houdt in de negatieve effecten zo veel als mogelijk dienen te worden voorkomen dan wel beperkt. In paragraaf 2.3.9 wordt nader ingegaan op maatregelen die in het kader van de zorgplicht genomen kunnen worden.

2.3.6 Reptielen

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van reptielen in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.6. Overzicht van waargenomen reptielen in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1 km) (NDFF, 2021-2026).

Soort	Beschermingsregime	
	Art. 11.46 Bal	Art. 11.54 Bal en Bijlage IX
Geen waarnemingen in NDFF		

Reptielen worden niet verwacht binnen dit plangebied, bestaande uit water en steile, kale oevers. Op basis van het ontbreken van geschikt biotoop in combinatie met actuele verspreidingsgegevens worden streng beschermde reptielen niet verwacht. Negatieve effecten kunnen worden uitgesloten.

2.3.7 Insecten

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van beschermde insectensoorten in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.7. Overzicht van waargenomen insecten in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1 km) (NDFF, 2021-2026).

Soort	Beschermingsregime	
	Art. 11.46 Bal	Art. 11.54 Bal en Bijlage IX
Grote vos		X

Dagvlinder (grote vos)

Er zal geen hoog opgaande vegetatie worden verwijderd en/of bomen worden gekapt. Hierdoor gaan geen waardplanten van dagvlinders zoals de grote vos (iep, zoete kers en sommige wilgensoorten) verloren (Vlinderstichting, z.d.), welke ook niet zijn waargenomen in de omgeving. Schadelijke handelingen kunnen worden uitgesloten, vervolgstappen zijn niet aan de orde.

Op basis van de waarnemingen tijdens het terreinbezoek, het ontbreken van geschikt biotoop in combinatie met actuele verspreidingsgegevens worden overige beschermde insecten niet verwacht.

2.3.8 Planten

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van planten in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.8. Overzicht van waargenomen planten in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1 km) (NDFF, 2021-2026).

Soort	Beschermingsregime		
	Art. 11.46 Bal	Art. 11.54 Bal en Bijlage IX	Art. 11.54 Bal en Bijlage IX Vrijgestelde planten
Geen waarnemingen in NDFF			

In de beek en de aangrenzende oevers zijn geen streng beschermde planten waargenomen. Binnen de beek is de flora minimaal en weinig divers. De oevers bestaan hoofdzakelijk uit eutroof grasland met eveneens een lage diversiteit aan grassoorten (zie figuur 2.1). Schadelijke effecten zijn uitgesloten, vervolgstappen zijn niet aan de orde.

2.3.9 Zorgplicht

Ter plaatse en nabij het plangebied kunnen zeer plaatselijk vrijgestelde amfibieën en grondgebonden zoogdieren aanwezig zijn zoals de egel, huisspitsmuis, haas, konijn, kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en de wezel), bruine kikker, gewone pad en de kleine watersalamander. Deze soorten zijn vrijgesteld van de vergunningsplicht voor de Omgevingswet (Ow) in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Wel geldt voor deze soorten, net als alle overige in het wild levende dieren en planten, de zorgplicht (zie bijlage 1). Dit houdt in dat tijdens de werkzaamheden zo veel mogelijk negatieve effecten op aanwezige natuurwaarden dienen te worden voorkomen dan wel te worden beperkt. Zo moet een initiatiefnemer een beeld hebben van de (bijzondere) natuurwaarden op en nabij het plan- of projectgebied. In het kader van de specifieke zorgplicht dient een initiatiefnemer in het geval van verslechterende effecten actief te anticiperen op het voorkomen of verzachten van deze effecten.

Onder de Ow dient onder andere extra aandacht besteed te worden aan soorten van de Rode Lijsten. Provincies kunnen onder de Ow beleidskaders opstellen over hoe en met welke soorten (van de Rode Lijsten) rekening dient te worden gehouden in het kader van de Zorgplicht. Vooralsnog zijn deze aanvullende beleidskaders nog niet opgesteld. In de voorliggende rapportage is daarom gekozen voor het opnemen van waarnemingen van de Rode Lijst soorten in de NDFF in het plangebied. De Rode Lijst soorten waarvan waarnemingen in de NDFF bekend zijn, zijn opgenomen in Bijlage 3.

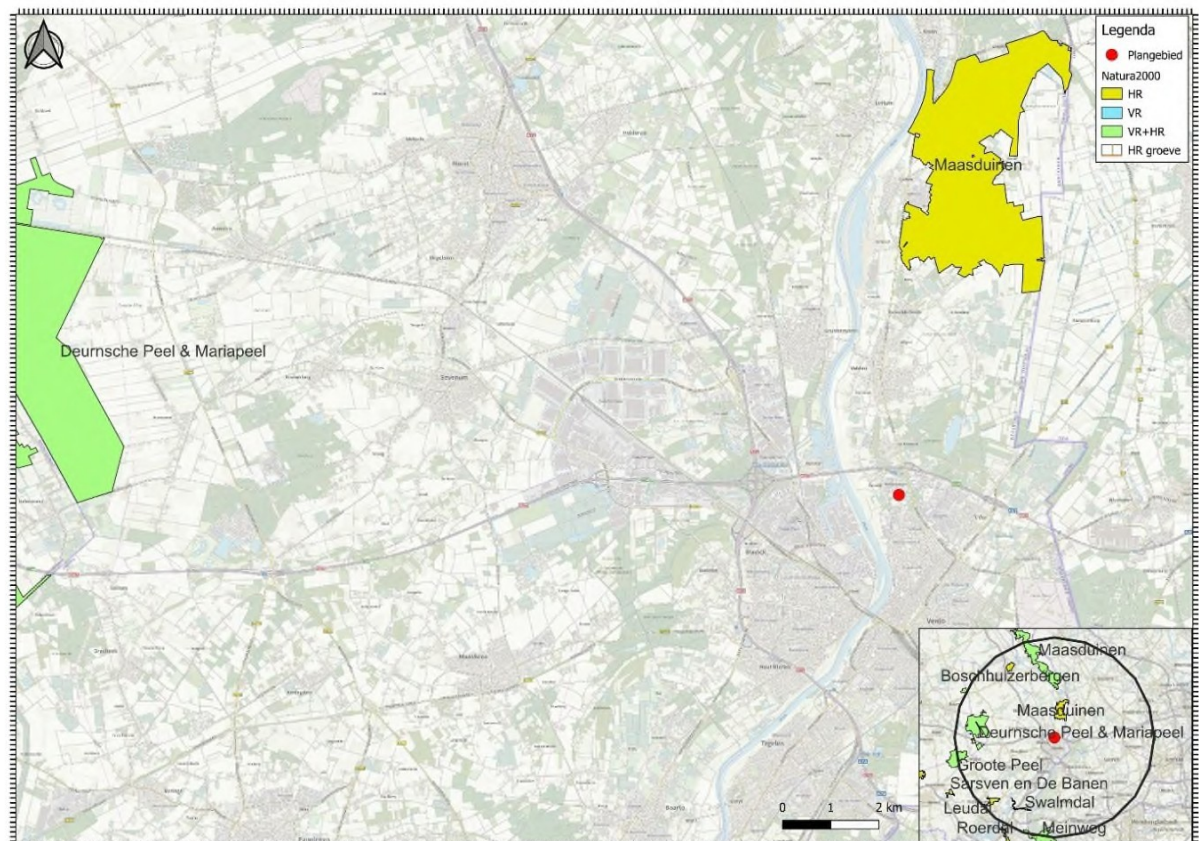
Tabel 2.9. Voorbeelden van zorgplicht gerelateerde maatregelen voor soorten.

Soort(groep)	Maatregel
Grondgebonden zoogdieren (alle soorten) en amfibieën	• Voorafgaand aan de werkzaamheden de vegetatie in het plangebied kort maaien (oevers Zwartwaterbeek, wegberm Van der Grintenstraat/fietspad). • Stapvoets rijden tijdens het maaien. • In één richting maaien zodat dieren tijdig kunnen vluchten, in de richting van een vluchtmogelijkheid. Bij voorkeur van een drukke naar een rustige locatie toe, zoals een ruigte of bosschage. • Overdag werken en geen gebruik maken van kunstmatige verlichting. • Voorkom opslag van materialen waaronder dieren kunnen verblijven. • Voorkom het ontstaan van poeltjes en plassen op het terrein gedurende het zomerhalfjaar (vanaf april tot en met augustus).

De initiatiefnemer/uitvoerder is verantwoordelijk voor een adequate naleving van de algemene zorgplicht tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. Door het uitvoeren van een aantal zorgplicht gerelateerde maatregelen wordt voldaan aan de zorgplicht en kan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soorten worden gegarandeerd. Maatregelen waaraan gedacht kan worden bij de invulling van de zorgplicht bij voorliggend planvoornemen is weergegeven in tabel 2.9.

2.4 Natura 2000

Het plangebied is niet binnen een Natura 2000-gebied gesitueerd (zie figuur 2.3). Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is Maasduinen en ligt op circa 4,5 kilometer meter ten noorden van het plangebied. Dit gebied is aangewezen op basis van de Habitatrichtlijn (HR). Op verdere afstand, maar binnen een straal van 25 kilometer zijn de overige Natura 2000-gebieden gesitueerd; Boschhuizerbergen, Deurnsche Peel & Mariapeel, Groote Peel, Leudal en Meinweg.

Figuur 2.3. Ligging Natura 2000-gebieden in de omgeving van het plangebied. Bron: QGIS, PDOK, 2025.

Bij voorliggend planvoornemen is sprake van een aanleg- en gebruiksfase. Er is daardoor sprake van structurele effecten. Gezien de aard en de tijdelijke duur van de werkzaamheden kunnen negatieve effecten (o.a. verdroging-, of geluid- en lichtverstoring) op de N2000-gebieden worden uitgesloten.

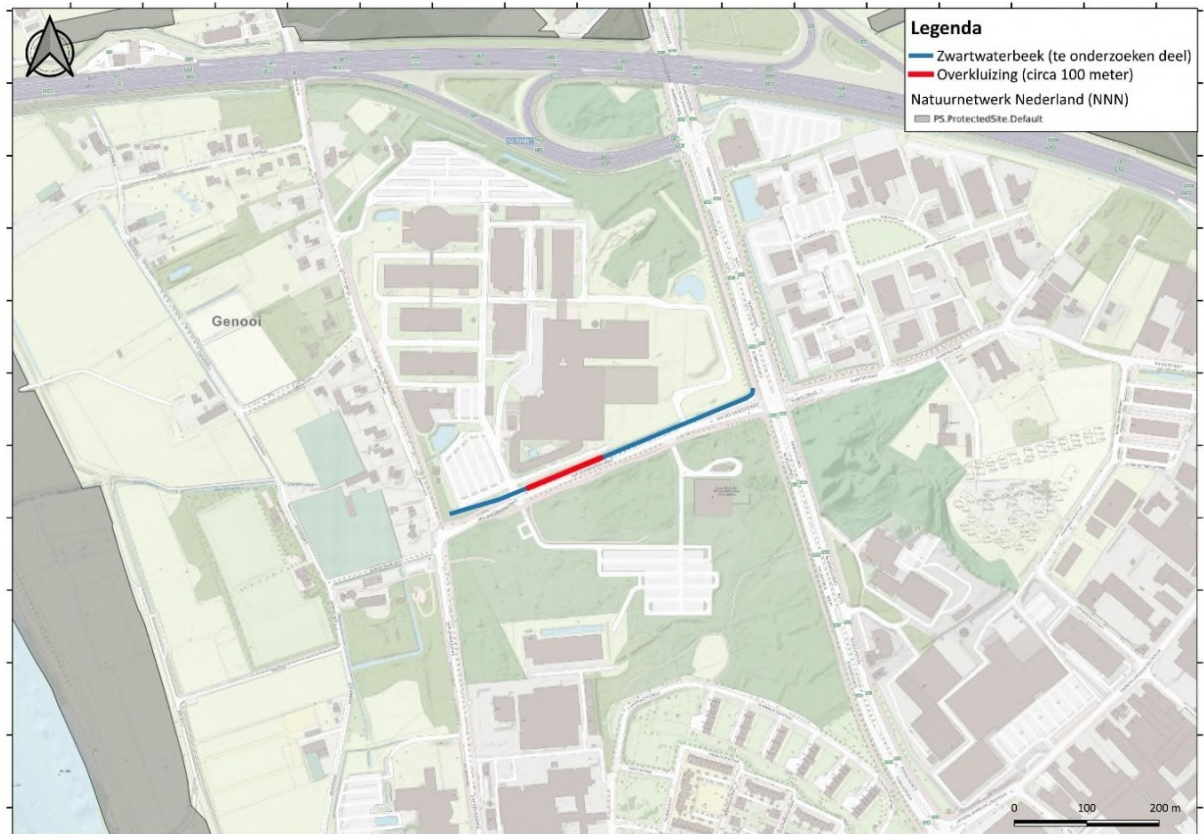
Gezien de afstand tot stikstofgevoelige habitattypen in de Natura 2000-gebieden en de voorgenomen werkzaamheden zijn effecten als gevolg van vermesting en verzuring door stikstofdepositie tijdens de realisatiefase niet op voorhand uit te sluiten. De enige manier om inzicht te krijgen in de aard en omvang van het effect van stikstofdepositie als gevolg van de werkzaamheden, is het uitvoeren van een stikstofberekening met behulp van AERIUS Calculator. Geadviseerd wordt dan ook om een dergelijke berekening uit te voeren. Indien uit de AERIUS-berekening volgt dat er als gevolg van het voornemen een verhoogde stikstofdepositie plaats vindt op stikstofgevoelige habitattypen in Natura 2000-gebieden, dient dit ecologisch te worden beschouwd door middel van een ecologische Voortoets Stikstof.

Vervolgstappen Natura 2000

Er dient een AERIUS-berekening voor de aanlegfase te worden opgesteld. Indien sprake is van een toename in stikstofdepositie, dient een ecologische Voortoets Stikstof te worden opgesteld.

2.5 NNL

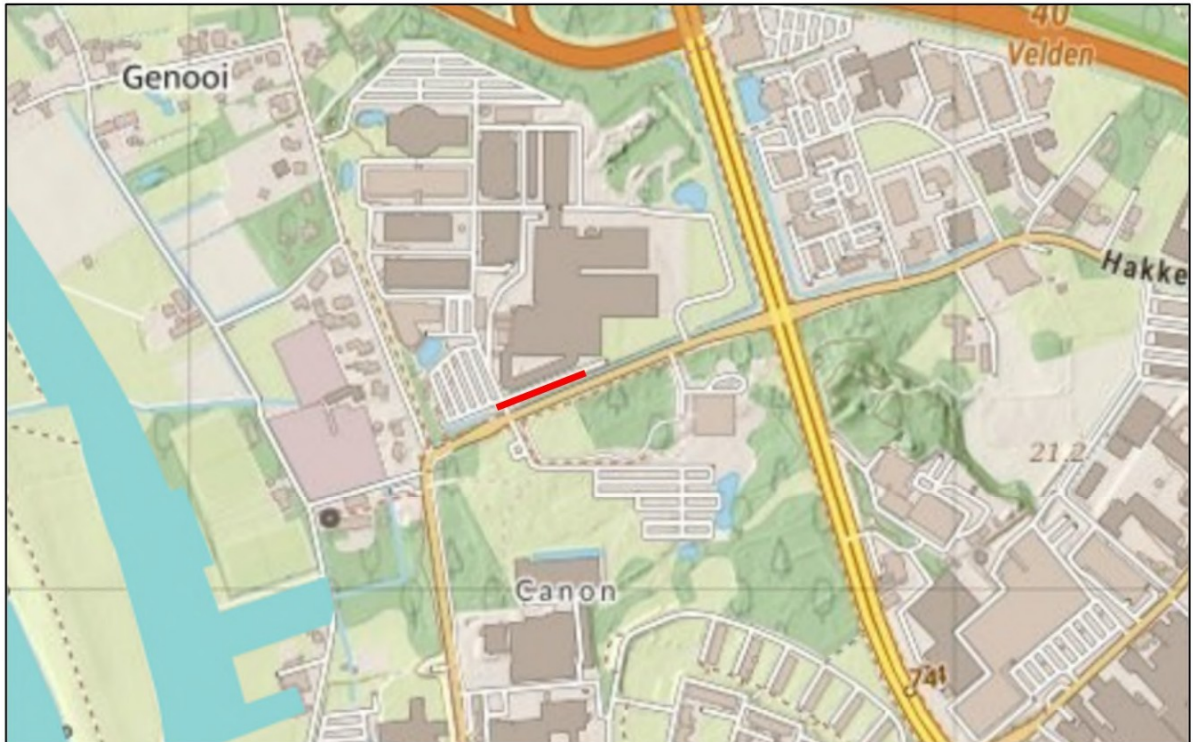
Binnen of aangrenzend aan het plangebied is geen NNL-gebied aanwezig. Het dichtstbijzijnde NNL-gebied is op circa 450 meter afstand ten opzichte van het plangebied gesitueerd (oevers Maas) waardoor geen sprake is van directe aantasting van essentiële waarden en kenmerken van NNL-gebied (zie figuur 2.4). Bij provincie Limburg is geen sprake van toetsing van mogelijke effecten op NNL als gevolg van externe werking. Vervolgstappen zijn niet aan de orde.

Figuur 2.4. Ligging van het plangebied ten opzichte van NNL-gebied (in grijs weergegeven). Kaart gemaakt met QGIS.

2.6 Overig provinciaal beleid

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van Groenblauwe mantel-gebied. Daardoor is geen sprake van aantasting van Groenblauwe mantel-gebied (zie figuur 2.5). Het dichtstbijzijnde GBW-gebied is op circa 350 meter afstand gelegen ten opzichte van de voorgenomen overkluizing. Negatieve effecten op essentiële waarden en kenmerken van GBW-gebied kunnen worden uitgesloten, vervolgstappen zijn niet aan de orde.

Figuur 2.5. Ligging van het plangebied ten opzichte van de Groenblauwe mantel (in blauw weergegeven). Bron: website Atlas Limburg (Provincie Limburg, Omgevingsverordening, Kaart 08 Natuur; Groenblauwe mantel).

2.7 Beschermde houtopstanden

In (de directe omgeving van) het plangebied zijn bomen aanwezig. Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden worden houtopstanden mogelijk (indirect) aangetast. Geadviseerd wordt om in overleg met het bevoegd gezag nader te toetsen of deze houtopstanden al dan niet beschermd zijn (buiten de bebouwingscontour houtkap en/of Omgevingsplan) en/of eventuele vervolgstappen noodzakelijk zijn. Mogelijke vervolgstappen bij kap van bomen zijn: een melding houtkap (op basis van Bal – Omgevingswet) of een omgevingsvergunning houtkap (gemeentelijke beleid). Ook kan het noodzakelijk zijn een Boom Effect Analyse (BEA) op te stellen, waarbij wordt getoetst in hoeverre bomen in de invloedssfeer daadwerkelijk negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden ondervinden.

3. Conclusie & advies

In dit hoofdstuk is per onderdeel de conclusie en het advies gegeven dat voortkomt uit de uitgevoerde natuurtoets.

3.1 Soortbescherming

Ter plaatse en nabij het plangebied is geschikt biotoop aangetroffen voor beschermde soorten (Ow) waarvoor geen algemene vrijstelling geldt. Het gaat om soorten uit de volgende soortgroepen: algemene broedvogels, vleermuizen en amfibieën. In tabel 3.1 zijn de conclusies ten aanzien van deze beschermde soorten opgenomen. De onderbouwing van de conclusies zijn beschreven in paragraaf 2.3 van voorliggende natuurtoets. Voor de overige soort(groep)en is beoordeeld dat vervolgstappen niet aan de orde zijn. Voor deze soorten en vrijgestelde soorten geldt wel de zorgplicht.

Tabel 3.1 Overzicht conclusies en vervolgstappen soortbescherming overkluizing Zwartwaterbeek te Venlo, 2026.

Soort(groep)	Essentieel leefgebied in (directe omgeving van) plangebied?	Nader onderzoek nodig?	Maatregelen?	Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit Ow aan de orde?
Vogels met een jaarrond beschermd nest (boombroedend) - o.a. boomvalk, sperwer	Ja, potentieel nest in boom binnen wegberm ten zuiden van Van der Grintenstraat	Nee, valt buiten scope Gemeente Venlo, maar binnen scope Provincie Limburg.	Nee	Nee
Vogels - algemene broedvogels	Ja, nestgelegenheid in opgaande begroeiing.	N.v.t.	Nee, enkel als groenstructuren wordt verwijderd en/of aangetast (zie tabel 3.2).	Nee
Zoogdieren (diverse soorten vleermuizen) - verblijfplaatsen, essentiële vliegroutes	Ja, nabij het plangebied zijn geschikte verblijfplaatsen aanwezig voor zowel boombewonende vleermuizen evenals geschikte lijnvormige elementen (vliegroute).	Nee	Ja, zie tabel 3.2.	Nee, mits de maatregelen uit tabel 3.2 worden opgevolgd.
Amfibieën - Alpenwatersalamander	In de directe omgeving van de Zwartwaterbeek zijn waarnemingen van de soort bekend. Het is niet uitgesloten dat de beek een geschikt voortplantingsbiotoop betreft.	Ja, zie tabel 3.2.	Nee	Mogelijk
Vrijgestelde soorten	Zie tabel 3.4			

In tabel 3.1 is aangegeven dat er nader onderzoek nodig is voor één beschermde amfibiesoort. De beschrijving van dit nader onderzoek wordt in onderstaande tabel 3.2 uiteengezet.

Tabel 3.2. Beschrijving nader onderzoek.

Soort(groep)	Maatregelen
Amfibieën - Alpenwatersalamander	Nader onderzoek wordt noodzakelijk geacht (cf. NGB, 2023). Methode schepnetbemonstering -> 2 bezoeken in de periode ½ maart-juli met één bezoek in de periode ½ maart-½ mei.

In tabel 3.1 is aangegeven dat een overtreding van de Wnb voor een aantal soorten op voorhand kan worden voorkomen door het treffen van maatregelen. Deze maatregelen zijn in tabel 3.3 uiteengezet. Door het nemen van deze maatregelen worden negatieve effecten voorkomen en zijn geen vervolgstappen noodzakelijk.

Tabel 3.3 Beschrijving maatregelen om overtreding van de Ow te voorkomen.

Soort(groep)	Maatregelen
Vogels - algemene broedvogels	Voorkom verwijdering en/of aantasting van groenstructuren. Indien er toch onverhoopt een groenstructuur (hoog opgaande begroeiing) moet worden weggehaald dienen onderstaande vervolgstappen te worden ondernomen: • Werken buiten het broedseizoen (maart-juli); • Indien werken buiten het broedseizoen niet mogelijk is, is een nestencheck noodzakelijk (bij voorkeur tijdens de bladloze periode (nov-feb) of enkele dagen voorafgaand aan de werkzaamheden tijdens broedseizoen (mrt-jul), waarbij mogelijk nader onderzoek noodzakelijk is; • Indien sprake is van een actueel broedgeval; locatie-specifieke maatregelen worden voorgesteld en/of de graaflocatie(s) wordt niet vrijgegeven en dienen te worden uitgesteld totdat het nest(en) niet meer in gebruik is.
Zoogdieren (diverse soorten vleermuizen) - verblijfplaatsen, essentiële vliegroutes	Indien de werkzaamheden uitgevoerd worden in de actieve periode van vleermuizen (april – november (BIJ12, 2024)), dienen de werkzaamheden tussen zonsopkomst en zonsondergang uitgevoerd te worden. Uitstraling van verlichting richting bomen dient ten alle tijden te worden voorkomen.

3.1.1 Zorgplicht

Uit paragraaf 2.3.9 blijkt dat er in het plangebied soort(groep)en aanwezig (kunnen) zijn waarmee rekening dient te worden gehouden in het kader van de zorgplicht voor soorten. Maatregelen waaraan gedacht kan worden bij de invulling van de zorgplicht bij voorliggend planvoornemen zijn weergegeven in Tabel 3.4.

Tabel 3.4 Voorbeelden van zorgplicht gerelateerde maatregelen voor soorten.

Soort(groep)	Maatregel
Grondgebonden zoogdieren (alle soorten) en amfibieën	• Voorafgaand aan de werkzaamheden de vegetatie in het plangebied kort maaien (oevers Zwartwaterbeek, wegberm Van der Grintenstraat/fietspad). • Stapvoets rijden tijdens het maaien. • In één richting maaien zodat dieren tijdig kunnen vluchten, in de richting van een vluchtmogelijkheid. Bij voorkeur van een drukke naar een rustige locatie toe, zoals een ruigte of bosschage. • Overdag werken en geen gebruik maken van kunstmatige verlichting. • Voorkom opslag van materialen waaronder dieren kunnen verblijven. • Voorkom het ontstaan van poeltjes en plassen op het terrein gedurende het zomerhalfjaar (vanaf april tot en met augustus).

Onder de Ow dient nadere aandacht te worden besteed aan soorten van de Rode Lijsten. Onder de Ow kunnen provincies beleidskaders opstellen over hoe en met welke soorten (van de Rode Lijsten) rekening dient te worden gehouden in het kader van de Zorgplicht. Vooralsnog zijn deze aanvullende beleidskaders nog niet opgesteld. In de voorliggende rapportage is daarom gekozen voor het opnemen van waarnemingen van de Rode Lijst soorten in de NDFF in het plangebied. Door middel van de maatregelen beschreven in tabel 3.3 kunnen op negatieve effecten worden gemitigeerd op (een deel van) de opgenomen Rode Lijst soorten.

3.2 Soortbescherming

3.2.1 Natura 2000

In tabel 3.5 zijn de conclusies ten aanzien van beschermde Natura 2000-gebieden opgenomen. De onderbouwing van de conclusie is beschreven in paragraaf 2.4 van voorliggende natuurtoets.

Tabel 3.5 Conclusies Natura 2000-gebieden.

	Natura 2000
Zijn er Natura 2000-gebieden aanwezig waarop effecten kunnen optreden?	Nee, het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is Maasduinen en ligt op circa 4,5 kilometer meter ten noorden van het plangebied. Op verdere afstand, maar binnen een straal van 25 kilometer zijn de overige Natura 2000-gebieden gesitueerd; Boschhuizerbergen, Deurnsche Peel & Mariapeel, Groote Peel, Leudal en Meinweg.
Treden er negatieve effecten op of zijn deze te verwachten?	Ja, er kan sprake zijn van verzuring en vermesting door stikstofdepositie.
Zijn er vervolgstappen aan de orde?	Ja, er dient een AERIUS-berekening te worden uitgevoerd.
Omgevingsvergunning Natura 2000-activiteit of akkoord van de provincie noodzakelijk?	Nog onbekend.

3.2.2 NNL

In Tabel 3.6 zijn de conclusies ten aanzien van beschermde NNL-gebieden opgenomen. De onderbouwing van de conclusie is beschreven in paragraaf 2.5 van voorliggende natuurtoets.

Tabel 3.6 Conclusies NNL-gebieden.

	NNL
Op welke afstand van het plangebied ligt het dichtstbijzijnde NNL-gebied?	Plangebied is niet ter plaatse van NNL-gebied gesitueerd. Meest nabije NNL-gebied zijn de Maasoevers op circa 450 meter afstand.
Is er sprake van toetsing van externe werking in de betreffende provincie?	Nee
Is er sprake van aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden of is dit te verwachten?	Nee
Zijn er vervolgstappen aan de orde?	Nee
Afstemming met het bevoegd gezag aan de orde?	Nee

3.2.3 Overig provinciaal beleid

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van Groenblauwe mantel-gebied. Daardoor is geen sprake van aantasting van Groenblauwe mantel-gebied. Het dichtstbijzijnde GBW-gebied is op circa 350 meter afstand gelegen ten opzichte van de voorge. Negatieve effecten op essentiële waarden en kenmerken van GBW-gebied kunnen worden uitgesloten, vervolgstappen zijn niet aan de orde.

3.3 Beschermde houtopstanden bebouwingscontour houtkap

In (de directe omgeving van) het plangebied zijn bomen aanwezig. Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden worden houtopstanden mogelijk (indirect) aangetast. Geadviseerd wordt om in overleg met het bevoegd gezag nader te toetsen of deze houtopstanden al dan niet beschermd zijn (buiten de bebouwingscontour houtkap en/of Omgevingsplan) en/of eventuele vervolgstappen noodzakelijk zijn. Mogelijke vervolgstappen bij kap van bomen zijn: een melding houtkap (op basis van Bal – Omgevingswet) of een omgevingsvergunning houtkap (gemeentelijke beleid). Ook kan het noodzakelijk zijn een Boom Effect Analyse (BEA) op te stellen, waarbij wordt getoetst in hoeverre bomen in de invloedssfeer daadwerkelijk negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden ondervinden.

Literatuurlijst

Netwerk Groene Bureaus (NGB), 2023. Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming (versie nov 2023).

Netwerk Groene Bureaus (NGB), 2021. Vleermuisprotocol 2021.

Overig

NDFP

Street Smart

AERIUS-calculator, versie 2024.0.1

www.floron.nl

www.ravon.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.vlinderstichting.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.weeronline.nl

Bijlage 1 Wettelijk kader

In deze bijlage staat een beschrijving van de relevante wet- en regelgeving; de Omgevingswet (Ow) en het beleidskader. Naast bescherming vanuit de Ow zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Het betreft het 'Natuurnetwerk Nederland' (hierna NNN). De aanwijzing en bescherming van het NNN gebeurt in de Omgevingsverordening.

Ow - Algemeen

De Ow is op 1 januari 2024 in werking getreden. De Ow beschermt:

- De Natura 2000-gebieden die aangewezen zijn in het kader van het Europees natuurbeleid (gebiedsbescherming);
- De planten- en diersoorten (onderdeel soortbescherming);
- Bos en houtopstanden (onderdeel houtopstanden).

Veel verantwoordelijkheden en bevoegdheden liggen bij de provincies. Er zijn hierop wel uitzonderingen waarvoor het ministerie van LNV bevoegd gezag is. Dit betreft onder andere de aanleg en uitbreiding van hoofdwegen, landelijke spoorwegen, hoofdvaarwegen, primaire waterkeringen, militaire terreinen en oefengebieden, militaire luchthavens, Schiphol en overige burgerluchthavens, het landelijke gastransportnet, hoogspanningsverbindingen van tenminste 220 kV, activiteiten van buitenlandse mogendheden en activiteiten namens een lid van het Koninklijk Huis. LNV is ook bevoegd gezag voor ruimtelijke ingrepen in de Exclusieve Economische Zone (EEZ) en voor Windenergie op zee (kavelbesluiten).

Gemeenten kunnen een loketfunctie hebben. Het is mogelijk om een natuurvergunning 'aan te haken' bij de omgevingsvergunning, maar dit hoeft niet. De Ow richt zich op bescherming van gebieden, soorten en houtopstanden.

Ow - Soortbescherming

In de Ow is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie geldt een vergunningsplicht bij verschillende schadelijke handelingen die zijn vermeld in artikel 11.37, 11.46 en 11.54 Bal van de Ow.

Het gaat om de volgende drie categorieën:

- 1) Soorten van de Vogelrichtlijn (artikel 11.37 Bal);
- 2) Strikt beschermde soorten (artikel 11.46 Bal);
- 3) Andere soorten (artikel 11.54 en bijlage IX, onder A en onder B Bal).

Soorten van de Vogelrichtlijn (artikel 11.37 Bal, Ow)

Het beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn is vastgelegd in artikel 11.37 e.v.

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen;
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben;
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen;
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Het is mogelijk om omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit aan te vragen het optreden van schadelijke handelingen. De omgevingsvergunning kan worden verleend indien voldaan wordt aan de volgende criteria:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang conform Vogelrichtlijn. Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang 1: 'in het belang van de volksgezondheid of openbare veiligheid' (dit is dus strenger dan voor soorten van de Habitatrichtlijn en de andere soorten);
- Er is geen verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

Strikt beschermde soorten (artikel 11.46 Bal, Ow)

Deze categorie bestaat uit Europees beschermde soorten. De schadelijke handelingen zijn vastgelegd in artikel 11.46 Bal e.v.:

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen;
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren;
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen;
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen;
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Onder de Ow is het mogelijk om voor strikt beschermde soorten zoals opgenomen in artikel 11.46 Bal bij ruimtelijke ontwikkelingen te werken volgens een door de Minister goedgekeurde gedragscode. Hierbij geldt een vrijstelling van de vergunningsplicht bij schadelijke handelingen uit artikel 11.46 Bal.

Naast het werken volgens een goedgekeurde gedragscode kan voor soorten zoals opgenomen artikel 11.46 Bal van de Ow bij het optreden van schadelijke handelingen een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit worden aangevraagd. De omgevingsvergunning kan worden verleend indien voldaan wordt aan de volgende criteria:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang conform Habitatrichtlijn. Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang 3: 'in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten';
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Andere soorten (artikel 11.54 Bal, Ow)

De categorie 'andere soorten' bestaat uit soorten zoals opgenomen in bijlage IX, onder A en onder B Bal van de wettekst. Dit zijn nationaal beschermde soorten. De schadelijke handelingen zijn vastgelegd in artikel 11.54 Bal e.v.

Het is verboden:

- a. In het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
- b. De vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
- c. Vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Voor deze soorten geldt een vrijstelling wanneer aantoonbaar gewerkt wordt volgens een door de Minister van LNV goedgekeurde gedragscode.

Daarnaast geldt ook vrijstelling bij ruimtelijke projecten voor soorten die staan op besluit vrijgestelde soorten. Het hangt per provincie af welke soort is vrijgesteld van een vergunningsplicht bij schadelijke handelingen in artikel 11.54 Bal, ook de grond waarvoor een vrijstelling geldt kan ook variëren tussen provincies. Wel dient rekening te worden gehouden met de zorgplicht (artikel 11.27 Bal). Deze zorgplicht is verder in deze bijlage nog toegelicht.

Indien de 'andere soorten' niet zijn vrijgesteld en daarmee als gevolg van het voornemen schadelijke handelingen in artikel 11.54 Bal optreden, dient een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit aangevraagd te worden bij de provincie waarin het voornemen plaatsvindt.

Naast het werken volgens een goedgekeurde gedragscode kan voor soorten uit de categorie 'andere soorten' van de Ow bij het optreden van schadelijke handelingen een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit worden aangevraagd. De omgevingsvergunning kan worden verleend indien voldaan wordt aan de volgende criteria:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang. Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang h 'in het algemeen belang';
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Samenvatting gronden waarop een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit verleend mag worden per categorie beschermde soorten (artikel 311.37, 11.46 en 11.54 Bal).				
Vergunningsgronden		Artikel 11.37 Bal	Artikel 11.46 Bal	Artikel 11.54 Bal en bijlage IX
		Vogels	Strikt beschermde soorten	Andere soorten
1	Er bestaat geen andere bevredigende oplossing	Ja	Ja	Ja
2	Leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding	Ja	Ja	Ja
3	volksgezondheid en openbare veiligheid	Ja	Ja	Ja
	veiligheid van luchtverkeer	Ja	Nee	Ja
	ter voorkoming van schade aan gewassen, vee, bossen, visserij	Ja	Ja	Ja
	ter bescherming van Flora en Fauna	Ja	Ja	Ja
	voor onderzoek, onderwijs, uitzetten en herinvoeren van soorten / teelt	Ja	Ja	Ja
	dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard en met inbegrip van voor milieuwezenlijke gunstige effecten	Nee	Ja	Ja
	ruimtelijke inrichting of ontwikkeling	Nee	Nee	Ja
	schade en overlast, ter beperking omvang populatie, ter bestrijding van lijden en ziekte, bestendig beheer en onderhoud (ook natuurbeheer), algemeen belang, bestendig gebruik	Nee	Nee	Ja

Zorgplicht

Er dient te allen tijde rekening te worden gehouden met de zorgplicht zoals vastgelegd in artikel 11.27 Bal van de Ow. Deze zorgplicht houdt o.a. in dat als een activiteit wordt ondernomen waarvan kan worden vermoed dat deze nadelig kan zijn voor in het wild levende dieren en planten, deze activiteit niet plaats mag vinden. Ook moeten alle maatregelen worden genomen om nadelige gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken. Deze zorgplicht heeft betrekking op de gebieds- en op de soortbescherming. In het tekstkader hieronder staat het wetsartikel uitgeschreven.

1. Eenieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving;
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a) Dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel
 - b) Indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c) Voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt;
3. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Ow - Gebiedsbescherming

De gebiedsbescherming is vastgelegd in artikel 11.1 tot en met 11.9 Bal van de Ow. Hierin wordt de aanwijzing en bescherming van Natura 2000-gebieden geregeld. Hiermee zijn de verplichtingen uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn, voor zover die betrekking hebben op gebiedsbescherming, geïmplementeerd in het Nederlands recht. De begrenzing van de Natura 2000-gebieden en de instandhoudingdoelstellingen voor die gebieden zijn vastgelegd in de aanwijzingsbesluiten voor de betreffende gebieden. De instandhoudingdoelstellingen beschrijven voor de voor het gebied aangewezen habitattypen en soorten of een bepaalde ontwikkeling ervan gewenst is of dat het behoud ervan op het aanwezige niveau moet worden nagestreefd. Voor activiteiten of projecten die schadelijk kunnen zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Deze omgevingsvergunning Natura 2000-activiteit worden verleend door de provincies of door de Minister van LNVN.

Voortoets en Passende beoordeling

De Ow regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, ten aanzien van plannen en projecten en die mogelijke effecten hebben op de natuurlijke kenmerken van de gebieden, gelet op de instandhoudingsdoelen die in de Natura 2000-gebieden van kracht zijn. De Ow maakt daarbij onderscheid in enerzijds plannen (plantoets) en anderzijds projecten (projecttoets).

Bij plannen en projecten in, of in de nabijheid (externe werking) van, een Natura 2000-gebied dienen de initiatiefnemers in een oriënterende fase (voortoets) te onderzoeken of het plan een significant negatief effect op de instandhoudingdoelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied kan hebben. Met externe werking wordt bedoeld dat ook activiteiten buiten het gebied de natuurwaarden in het gebied kunnen beïnvloeden. Indien na dit onderzoek niet kan worden uitgesloten dat de activiteit een significant negatief effect heeft, dient de initiatiefnemer meer gedetailleerd dan in de oriënterende fase in kaart te brengen wat de effecten van de activiteit kunnen zijn. Daarbij dienen ook, indien noodzakelijk, de mitigerende maatregelen te worden betrokken. Deze analyse heet een 'passende beoordeling'. Het bevoegd gezag toetst de passende beoordeling. Wanneer uit de passende beoordeling alsnog de zekerheid wordt verkregen dat de activiteit niet leidt tot significant negatieve effecten, kan de activiteit doorgang vinden. Wanneer uit de voortoets blijkt dat er wel kans is op een negatief effect, maar dit als niet significant kan worden gezien, kan eveneens, op basis van een verslechteringsstoets toestemming voor het uitvoeren van de activiteit worden verleend. Wanneer uit de passende beoordeling blijkt dat significante negatieve effecten niet kunnen worden uitgesloten, kan het project alleen doorgang vinden op grond van de "ADC-criteria".

Dit betekent dat:

- A – Alternatieve oplossingen voor het plan ontbreken;
- D – Er dwingende redenen van groot openbaar belang zijn, en
- C – De initiatiefnemer compenserende maatregelen vooraf en tijdig treft.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het nationaal beleid met betrekking tot de gebiedsbescherming van het Natuurnetwerk Nederland is opgenomen in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De bescherming van het NNN staat nader uitgewerkt in het Besluit Kwaliteit Leefomgeving (BKL). Hierin staan instructieregels voor de omgevingsverordening van de provincies. De bescherming werkt vervolgens door in de bestemmingsplannen van de gemeenten.

De instructieregels uit het BKL verplichten de provincies tot:

- Het aanwijzen van Natuurnetwerk Nederland gebieden en vaststelling geometrische begrenzing (artikel 2.44 lid 4 Ow en artikel 7.6 Bkl);
- Het vastleggen van de wezenlijke kenmerken en waarden van NNN-gebieden (actueel en potentieel) (artikel 7.7 Bkl);
- Het stellen van regels in het belang van de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de kenmerken en waarden van NNN-gebieden (artikel 7.8 Bkl, eerste lid);
- De regels die in de omgevingsverordening komen verzekeren in ieder geval dat (artikel 7.8 Bkl, tweede lid):
 - De kwaliteit en oppervlakte van het NNN-gebied niet achteruitgaan;
 - De samenhang tussen de gebieden van het NNN wordt geborgd;
 - Tijdige compensatie van een bepaalde activiteit die negatieve gevolgen heeft.

Wezenlijke waarden en kenmerken

Dit betreft de actuele en potentiële natuurwaarden, gebaseerd op de natuurdoelen voor het gebied, met inbegrip van de omvang en de beoogde natuurkwaliteit alsmede de samenhang met andere natuurgebieden.

'Nee, tenzij'-principe

Het 'nee, tenzij'-principe (uit het Barro) vervalt onder de Omgevingswet. In het Bkl wordt niet langer gesproken over reële alternatieven en groot openbaar belang (als voorwaarde de of een voornemen met effect op NNN toch doorgang kan vinden). Volgens de Nota van toelichting volgt echter uit het algemene zorgplichtartikel van 1.7 Ow dat:

- Negatieve gevolgen moet en worden voorkomen en beperkt;
- Als dat niet of onvoldoende mogelijk is dan kan de activiteit alleen worden gerealiseerd als daarmee een zeker belang is gemoeid.

In het Bkl staat dat negatieve gevolgen tijdig moeten worden gecompenseerd (art 7.8 lid 2 Bkl).

Volgens de Nota van toelichting betekent dat niet dat de compensatie gereed moet zijn op het moment van de aantasting. Compensatie moet in ieder geval zijn geborgd. Kan in provinciale verordening nader worden ingevuld.

Het NNN is planologisch beschermd in de Provinciale Verordeningen. In de Verordening staat aangegeven aan welke voorwaarden bij ruimtelijke ingrepen in en langs het NNN moet worden voldaan. Daarin kan alsnog een "nee, tenzij-afweging" opgenomen zijn. Ook is het compensatiebeleid bij aantastingen van het Natuurnetwerk Nederland hierin opgenomen. De Rijkslijn zoals was verwoord in het SVIR en Barro dat er bij het NNN geen sprake is van externe werking kan ook in de provinciale omgevingsverordening worden vastgelegd.

Overige provinciale beschermde gebieden

Naast het NNN kunnen ook andere gebieden beschermd zijn op provinciaal niveau. Dit verschilt per provincie. Beschermde gebieden kunnen als volgt omschreven zijn:

- Ecologische verbindingzones;
- Weidevogelgebieden, ganzenfoerageergebieden, leefgebied weide- en akkervogels of rust- en foerageergebied ganzen en smienten;
- Groene ontwikkelingszone of groenblauwe waarden of groene contour;
- Natuur/ bos- en natuurgebieden buiten NNN.

Ook deze gebieden kennen een vorm van een beschermingsregime, in sommige gevallen gelijk aan het NNN, soms in een lichtere vorm.

Provincies kunnen ook provinciale landschappen aanwijzen. De aanwijzing van de Bijzonder Provinciale Landschappen is verleend op grond van Artikel 2.44 lid 5 van de Ow (zie tekstkader). Ook deze gebieden kunnen een beschermingsregime hebben vastgelegd in de provinciale verordening.

Art. 2.44 lid 5 Ow

Gedeputeerde Staten kunnen gebieden gelegen buiten het Natuurnetwerk Nederland aanwijzen die van provinciaal belang zijn vanwege hun natuurwaarden of landschappelijke waarden, met inachtneming van hun cultuurhistorische kenmerken. Deze gebieden worden aangeduid als «bijzondere provinciale natuurgebieden», onderscheidenlijk «bijzondere provinciale landschappen».

Ow - Beschermde houtopstanden

De bescherming houtopstanden heeft (had vanuit de Boswet en Wet natuurbescherming) tot doel de oppervlakte bos in Nederland in stand te houden. Begin 20^e eeuw kwam dit doel vooral voort uit de belangen van de houtproductie, maar gaandeweg is meer oog gekomen voor de andere functies die bossen en houtopstanden hebben, zoals klimatologische, landschappelijke en recreatieve functies.

Het begrip houtopstand wordt in de Omgevingswet gedefinieerd als zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend. De beperkingen uit de Wnb, dat het moet gaan om een oppervlakte grond van minstens 10 are of een rijbeplanting die meer dan twintig bomen is opgenomen in par. 11.3.1 Bal.

Individuele bomen vallen dus niet onder het begrip ‘houtopstand’, en worden dus niet door de regels van het Bal beschermd. De gemeente kan deze bomen wel beschermen door regels hieromtrent op te nemen in het omgevingsplan.

Artikel 5.165b van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) bevat de opdracht om in het omgevingsplan een bebouwingscontour houtkap (voorheen bebouwde kom houtopstanden Wnb) aan te wijzen aansluitend aan stedelijk gebied. Deze aanwijzing werkt door in de toepassing van afdeling 11.3 van het Bal: binnen de bebouwingscontour geldt die afdeling niet. De grens van de bebouwingscontour houtkap is niet hetzelfde als de bebouwde kom op grond van de Wegenverkeerswet. De bebouwde kom grens in de Wegenverkeerswet wordt met een ander oogmerk bepaald en vastgesteld. Volgens een uitspraak van de rechtbank is het niet mogelijk om het hele grondgebied van de gemeente aan te wijzen als bebouwingscontour houtkap. De aard van het gebied is bepalend voor de vraag of het gebied kan aangewezen worden als bebouwde kom. De vaststelling van de grens van de bebouwde kom is van feitelijke aard: waar houdt de bebouwing op. De provincies zijn op grond van de gemeentewet bevoegd om in het kader van interbestuurlijk toezicht zo nodig maatregelen te treffen als een gemeente heeft verzuimd om de begrenzing van de bebouwingscontour houtkap vast te stellen, of deze heeft vastgesteld op een wijze die in strijd komt met het recht of het algemeen belang. Een begrenzing die is vastgesteld op grond van artikel 1 vijfde lid van de Boswet geldt ingevolge van het overgangsrecht overigens tevens als begrenzing van de bebouwingscontour houtkap voor de Ow. De begrenzing van de bebouwingscontour houtkap in de zin van de Ow dus niet altijd overeen met de begrenzing van de bebouwde kom op grond van de Wegenverkeerswet. Als een gemeente geen bebouwingscontour houtkap heeft vastgesteld, is het Bal overal van toepassing in die betreffende gemeente.

Bescherming buiten de bebouwingscontour houtkap

De bescherming van houtopstanden is vastgelegd in paragraaf 11.3.1 en 11.3.2 Bal (artikel 11.111 t/m 11.133). De algemene regels over het vellen van houtopstanden uit het Bal zijn echter alleen van toepassing buiten de ‘bebouwingscontour houtkap’ zoals die is opgenomen in het omgevingsplan. In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) is in bepaalde gevallen voor het vellen van een houtopstand een meldplicht en een herplantplicht toepasselijk (zie paragraaf 11.3.2 Bal):

- Melding voor het vellen van een houtopstand (artikel 11.126 Bal);
- Herplantplicht (artikel 11.129 Bal).

Bevoegd gezag is normaal gesproken GS (zie artikel 11.113 Bal) en in sommige situaties de minister van LNVN (artikel 11.114 Bal en artikel 4.12 van het Omgevingsbesluit).

In de volgende gevallen geldt op grond van het Bal geen verplichting tot het melden en herbeplanten voor het vellen (art. 11.111, lid 2 Bal):

- Periodiek vellen van griend- of hakhout;
- Houtopstanden die een zelfstandige eenheid vormen van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, én hetzij geen groter oppervlakte beslaan dan 10 are, hetzij ingeval van rijbeplanting, gerekend over het totaal aantal rijen, niet meer bomen omvatten dan 20;
- Houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom in de zin van de Ow;
- Houtopstanden op erven of in tuinen;
- Fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- Naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar;
- Kweekgoed;
- Uit populieren of wilgen bestaande:
 - o Wegbeplantingen;
 - o Beplantingen langs waterwegen, en
 - o Eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- Het dunnen van een houtopstand;
- Uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij:
- Ten minste eens per tien jaar worden geoogst;

- Bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan 2 meter, en
- Zijn aangelegd na 1 januari 2013;
- Vellen ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel of een passende maatregel ten behoeve van Natura 2000;
- Vellen ter uitvoering van een mitigerende of compenserende natuurmaatregel uit een Omgevingsvergunning-Natura 2000-activiteit, een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit, een Tracébesluit of een omgevingsvergunning;
- Vellen voor de aanleg en het onderhoud van brandgangen op natuurterreinen;
- Vellen en herbepanten dat plaatsvindt overeenkomstig een door de Minister van LNV goedgekeurde gedragscode.

Wel kan de gemeente in die gevallen regels opnemen in het omgevingsplan.

Bescherming binnen de bebouwingscontour houtkap

Houtopstanden waren tevens beschermd op grond van gemeentelijk regelgeving. Dit was vastgelegd in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) en soms ook een bomenverordening van de betreffende gemeente. De Omgevingswet heeft gevolgen voor de Algemene plaatselijke verordening (APV) en de bomenverordening. Het kappen van een boom wijzigt de fysieke leefomgeving. Regels over de activiteit kappen moeten dus naar het Omgevingsplan.

Gemeenten kunnen zonder beperking in het Omgevingsplan regels stellen over houtopstanden binnen de bebouwingscontour houtkap en over de andere houtopstanden die in artikel 11.111, tweede lid Bal zijn genoemd (houtopstanden op erven en in tuinen, windschermen om boomgaarden etc.). Binnen de bebouwingscontour houtkap gelden namelijk uitsluitend de in het omgevingsplan gestelde regels over de kap van bomen (Stb. 2020, nr. 22, p. 157).

Bij voorgenomen kap van houtopstanden dient daarom ook altijd gekeken te worden naar deze bepalingen. Mogelijk kan uit deze bepalingen volgen dat voor de kap van een houtopstand een omgevingsvergunning nodig is welke bij de gemeente moet worden aangevraagd.

Bijlage 2 Methodiek natuurtoets

Bijlage 2 Methodiek natuurtoets

In deze bijlage wordt de methodiek beschreven die gehanteerd is tijdens het onderzoek naar de aanwezigheid en de toetsing van beschermde soorten, beschermde gebieden, beschermde houtopstanden en kansen voor natuurwaarden in het plangebied.

Soortbescherming

Het onderzoek naar beschermde soorten bestaat uit een bureaustudie, oriënterend terreinbezoek en effectbepaling.

Bureaustudie

Afbakening beschermde soorten

In het bureauonderzoek is specifiek gekeken naar vogels (artikel 11.37 Bal) strikt beschermde soorten (artikel 11.46 Bal) en 'andere' beschermde soorten (artikel 11.54 Bal en Bijlage IX). Bij vogels is met name speciale aandacht geschonken aan vogelsoorten met jaarrond beschermd nest. Bij werkzaamheden in watergangen/waterwegen is specifiek aandacht geschonken aan soorten van het aquatisch milieu. Bij werkzaamheden aan gebouwen is specifiek aandacht geschonken aan gebouwbewonende soorten. In voorliggende toetsing worden geen conclusies getrokken wat betreft de verwachte aanwezigheid van Rode Lijst-soorten in (de directe omgeving van) het plangebied.

Bronnen

Om een beeld te krijgen van de verspreiding en het (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten in en rond het plangebied, is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd². Hierbij is nagegaan of er in de periode 2021-2026 beschermde soorten zijn aangetroffen in een straal van 1 km rondom het plangebied. De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied. De resultaten van de bureaustudie geven een indicatie van de soorten die in het plangebied kunnen voorkomen.

Oriënterend terreinbezoek

Tijdens het oriënterend terreinbezoek is door middel van een fysieke inspectie gekeken naar de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en (sporen van) beschermde dieren. Daarnaast heeft een biotoopbeoordeling plaatsgevonden. Bij een biotoopbeoordeling wordt gekeken in hoeverre de aanwezige biotoop geschikt is voor beschermde soorten. Het betreft een deskundigenoordeel op basis van een biotopenscan. Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

Effectbepaling

Aan de hand van de bevindingen uit het bureauonderzoek en de resultaten van het oriënterend terreinbezoek is bepaald of op voorhand (negatieve effecten op) beschermde soorten al dan niet kunnen worden uitgesloten en of vervolgstappen (soortgericht nader onderzoek) noodzakelijk zijn. Indien van toepassing is geadviseerd over de te volgen procedure in het kader van de natuurwetgeving.

Beschermde gebieden

In het kader van gebiedsbescherming zijn de volgende gebieden meegenomen:

- Natura 2000-gebieden;
- Natuurnetwerk Nederland (NNN);
- Overige provinciaal beleid.

Op basis van een bureaustudie is de ligging van de gebieden ten opzichte van het plangebied in beeld gebracht. Hiervoor is gebruik gemaakt van onder andere AERIUS-calculator (versie 2024.0.1) (Natura 2000-gebieden) en de provinciale website en/of digitale atlas (NNN, overig provinciaal beleid). Op basis van de ligging en de voorgenomen ontwikkeling is (indien relevant) een effectbepaling uitgevoerd. Voor de effectbepaling is gekeken naar directe effecten als gevolg van ruimtebeslag. Indien van toepassing zijn ook mogelijke indirecte effecten bekeken. Hierbij kan gedacht worden aan verstoring door geluid, licht en trillingen en optische verstoring. In het

² Deze informatie is (deels) afkomstig uit de NDFF (d.d. 8 maart 2026) op basis van een abonnement van Antea Group en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

kader van Natura 2000-gebieden is ook gekeken naar mogelijk effecten door een toename aan stikstofdepositie. Indien aan de orde is geadviseerd over de vervolgstappen en de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving. Hierbij kan gedacht worden aan een voortoets of passende beoordeling t.b.v. Natura 2000-gebieden. Of het doorlopen van een 'nee, tenzij-procedure' in het kader van mogelijke effecten op NNN-gebieden.

Beschermde houtopstanden Ow

Op basis van het planvoornemen en de ligging van het plangebied is onderzocht of er onder de Ow beschermde houtopstanden aanwezig zijn binnen het plangebied. Hierbij is gebruik gemaakt van de door de initiatiefnemer aangeleverde informatie over het planvoornemen, recente luchtfoto's en indien beschikbaar de begrenzing van de gemeentelijke bebouwde kom Ow. Indien onder de Ow beschermde houtopstanden aanwezig zijn in het plangebied, is getoetst of er sprake is van aantasting van beschermde houtopstanden. Indien er sprake is van aantasting van Ow beschermde houtopstanden is geadviseerd over de vervolgstappen en de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving. In voorliggende rapportage is niet getoetst aan gemeentelijk beleid omtrent de kap van bomen en/of bosschages (bijv. APV, bestemmingsplannen, etc.).

Kansen voor natuurwaarden in het plangebied

Binnen een plan zijn vaak mogelijkheden/ kansen aanwezig voor het verhogen van de natuurwaarden (biodiversiteit). Indien dit van toepassing is op het voornemen, zijn hiervoor suggesties gedaan op basis van expert judgement.

Bijlage 23 Rode lijst soorten uit NDFF

Bijlage 3 Rode lijst soorten uit NDFF

Rode Lijst soorten waarvan waarnemingen in de NDFF bekend zijn in het plangebied	
Soortgroep	Soort
Insecten - Dagvlinders	Grote vos
	Kleine parelmoervlinder
Zoogdieren - Vleermuizen	Laatvlieger

Over Antea Group

Antea Group is het thuis van 1800 trotse ingenieurs en adviseurs. Samen bouwen wij elke dag aan een veilige, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. Je vindt bij ons de allerbeste vakspecialisten van Nederland, maar ook innovatieve oplossingen op het gebied van data, sensing en IT. Hiermee dragen wij bij aan de ontwikkeling van infra, woonwijken of waterwerken. Maar ook aan vraagstukken rondom klimaatadaptatie, energietransitie en de vervangingsopgave. Van onderzoek tot ontwerp, van realisatie tot beheer: voor elke opgave brengen wij de juiste kennis aan tafel. Wij denken kritisch mee en altijd vanuit de mindset om samen voor het beste resultaat te gaan. Op deze manier anticiperen wij op de vragen van vandaag en de oplossingen voor morgen. Al 70 jaar.

Contactgegevens

████████████████████
6221 SE ██████████
████████████████████
6200 AZ ██████████

Copyright 2026 ©

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

De informatie die in dit rapport is opgenomen is uitsluitend bestemd voor geadresseerde(n) en kan persoonlijke of vertrouwelijke informatie bevatten. Gebruik van deze informatie, door anderen dan de geadresseerde(n) en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van deze informatie kennis te nemen, is niet toegestaan. De informatie is uitsluitend bestemd om te worden gebruikt door de geadresseerde, voor het doel waarvoor dit rapport is vervaardigd. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden niet toegestaan, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group en wordt u verzocht de gegevens te verwijderen en direct een melding te maken bij ██████████@anteagroup.nl. Derden, zij die niet geadresseerd zijn, kunnen geen rechten aan dit rapport ontlelen, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group.

www.anteagroup.nl